

Plan Maasrijck

Educatie en participatie in relatie tot duurzame ruimtelijke ontwikkeling van “Leeuwen /de Weerd”.

In de loop der tijden is het Maasdal voortdurend, maar ook ingrijpend veranderd. Het hoofdmotief achter die veranderingsprocessen is, om het landschap in staat te stellen uiteenlopende functies zo goed mogelijk te laten vervullen. Als het landschap deze functies vervult, krijgt het meerwaarde. In het gebied “Leeuwen /de Weerd” liggen vele waarden verborgen die de kwaliteit en identiteit van het gebied weergeven.

De Structuurvisie (2009) geeft een beeld van de belangrijkste waarden van het gebied. De visie geeft aan op welke manier de aanwezige cultuurhistorische, natuurlijke, landschappelijke en recreatieve waarden richting geven aan toekomstige (ruimtelijke) ontwikkelingen.

In de visie wordt het landschap van het relatief kleine gebied gekarakteriseerd als ruimtelijk afwisselend en contrastrijk. In de visie worden de volgende ontwikkelingsrichtingen geïdentificeerd: het zichtbaar maken van verborgen cultuurhistorische waarden; bescherming van de ruimtelijke kwaliteit van natuur en water; verhoging van recreatieve belevingswaarden van de Maas en haar oever; en de verdere ontwikkeling van toeristische infrastructuur. Het totale beeld geeft geen eenduidige ontwikkelingsrichting aan (Structuurvisie leeuwen de Weerd, 2009).

Gebiedsontwikkeling is een complex proces, waarbij kwaliteit van de uitkomst vaak bepaald wordt door de tevredenheid van de betrokken deelnemers (sociaal en bestuurlijk). Of het landschap, na ontwikkeling inderdaad de meerwaarde krijgt zoals dat wordt beoogd, op de juiste plek, maar ook voor langere tijd valt dan nog te bezien.

Om ook verduurzaming van gebiedsontwikkeling te realiseren zijn de volgende uitgangspunten van belang:

- 1 Gebiedsontwikkeling is erop gericht het landschap meerwaarde te geven. Dit houdt in, dat functies over langere tijd en in samenhang worden afgewogen.
- 2 Duurzame gebiedsontwikkeling vraagt om besluiten over lokale ruimtelijke aanpassing in de context van een grootschalige ruimtelijke samenhang. Hoe kunnen lokale landschappen worden aangepast, zodat het bijdraagt aan grootschalige structuren? Hoe kunnen lokale doelen worden afgeleid van wat er op grote schaal tot stand moet worden gebracht?
- 3 Duurzame gebiedsontwikkeling houdt rekening met de wensen van de generatie na ons. Hoe kunnen we, zonder deze wensen te kennen, ervoor zorgen dat het landschap de potentie heeft de toekomstige functies te vervullen?

Om een samenhangend antwoord te kunnen krijgen op bovenstaande vragen, moet gekozen worden voor een functionele benadering van gebiedsontwikkeling, waarbij vanuit allerlei perspectieven en belangen naar samenhang kan worden gezocht.

Het beperkte gebiedsoppervlak, gecombineerd met de grote culturele en natuurlijke variatie werkt complicerend voor gebiedsontwikkeling. In het gebied “Leeuwen / de Weerd” liggen vele waarden verborgen die de kwaliteit en identiteit van het gebied kunnen weergeven. Het moet dan ook mogelijk zijn om van hieruit een samenhangend duurzaam beeld te kunnen destilleren.

De structuurvisie identificeert en beschrijft de belangrijkste waarden van het plangebied. Middels dit schrijven willen wij additionele waarden onder uw aandacht brengen. Deze waarden brengen meer samenhang in het ruimtelijke beeld van de structuurvisie.

In samenhang met de in de structuurvisie beschreven waarden, zijn de volgende additionele waarden essentieel als bindmiddel voor ruimtelijke samenhang: herstel rivierdynamiek; economische verbondenheid met de Maas; sterke relatie maasdal met de kunsten; verbinding met de burgers (mn. “Jeugd en Jongeren”).

Door weerdverlaging (RWS-Maaswerken) wordt de natuurlijke rivierdynamiek weer zichtbaar. Hierdoor worden geomorfologische processen hersteld en komen de karakteristieke zand- en grindafzettingen weer terug in het rivierbed. Hierdoor leveren deze maatregelen een bijdrage aan grotere landelijke structuren. Door deze restauratie kunnen reeds lang verdwenen planten- en diersoorten weer terugkeren en wordt een bijdrage geleverd aan bescherming tegen piekafvoeren. Op lokaal niveau geven deze herstelmaatregelen een inzichtelijk en inspirerend beeld van de geomorfologische ontstaansgeschiedenis van het Maasdal.

Reuver heeft van oudsher een sterk economische binding met de Maas.

De oorspronkelijke riviergeomorfologie speelt een scheppende rol bij de totstandkoming van het landschap en was maatgevend voor culturele ontwikkelingen in het Maasdal. De hoger gelegen zandterrassen faciliteerden bewoning, de rivierklei afzettingen hebben uiteindelijk geleid tot vruchtbare landbouwgronden en de opkomst van de keramische industrie. Ook nu is winning van grondstoffen een katalysator voor verdere ontwikkeling van het toeristische potentieel Van Beesel & Reuver (bv. Drakenrijk).

Benadrukken van het verband tussen het Maasdal en de kunsten.

Het land levert de grondstof voor de keramische kunsten en is inspiratiebron voor anderen. De dynamiek van het water en de grote geomorfologische variatie worden gecombineerd met een open kleinschalig cultuurlandschap. De Natuur & Cultuur van het Maasdal geeft een optisch, krachtig en afwisselend beeld.

De recreatieve waarde van het gebied kan worden vergroot. De ontsluiting van het Maasdal richting kern Reuver door verbetering van de toeristische infrastructuur en ontwikkeling van laagdrempelige informatie voorzieningen. Door de nabijheid van scholen kunnen “Jeugd en Jongeren” betrokken worden bij de totstandkoming hiervan. Om het gevarieerde open beeld van het Maasdal te versterken kunnen landschappelijke elementen worden samengevoegd of kan landschapsbeheer worden toegepast. Dit kan ook gebruikt worden om de gelaagde terrasopbouw beter zichtbaar te maken.

Door ontsluiting van het Maasdal richting Reuver verbetert het leefmilieu van de bewoners van Reuver. Dit geeft een krachtige impuls aan de verdere ontwikkeling van het cultuurrijke en natuurlijke erfgoed van Reuver. Deze ontwikkeling kan door educatie en participatie

versterkt worden, waardoor een innovatieve dimensie aan het al bestaande ruimtelijk ontwikkelingsmodel van het gebied “Leewen /de Weerd” wordt toegevoegd. Door educatie ontstaat inzicht en samenhang. Participatie genereert inzet en betrokkenheid. Een innovatief ruimtelijk duurzaam concept voor gebiedsontwikkeling voor en door de “Generatie Nu”!

Met vriendelijke groeten,

Eugène Verhagen & Ger Lenssen